

Järveküla Kooli ajaloo ainekava

Aine koht kooli õppekava rakendumisel

Ajaloo õppimisega taotletakse, et õpilane tunneb end koduselt kodukoha ja Eesti kultuuriruumis ning on valmis oma teadmisi teistega jagama, tunneb vastutust kultuuripärandi säilimise eest ning oskab ajaloosündmuste kohta leida informatsiooni teaduslikest allikatest ja andmebaasidest. Õpilasi suunatakse teadvustama, analüüsima, kriitiliselt hindama ning tõlgendama minevikus aset leidnud sündmusi ja protsesse, nende seoseid omavahel ja tänapäevaga ning ajaloosündmuste erineva tõlgendamise põhjusi. Tähelepanu all on kirjalik ja suuline arutus, kirjeldamine ja sündmustest jutustamise oskuse arendamine. Ajalooõpetuse kaudu kujundatakse erinevaid oskusi: oskus orienteeruda ajas; ajaloomõistete tundmine ja kontekstis kasutamine; funktsionaalne kirjaoskus, kriitiline mõtlemine, arutlusoskus, järelduste tegemine ja seoste loomine ning oma seisukoha kujundamine ja põhjendamine. Vastavalt õpilase eakohasusele kujundatakse oskus allikaid analüüsida, töötada ajalookaardiga.

Ajalugu kuulub õppeainena valdkonda „Keel, kirjandus ja sotsiaalia“.

Viies klass

Ajaloo ainetundide maht kooli õppekavas on 70 tundi.

Õpitulemused

Viienda klassi lõpetaja:

1. kasutab asjakohaselt aja mõistega seonduvaid sõnu ja fraase;
2. oskab kasutada mõisteid õiges kontekstis, sõnastab mõiste sisu;
3. tunneb mõningaid iseloomulikke sündmusi kodukoha ja Eesti ajaloost ning seostab neid omavahel ja oma pereeluga;

4. mõistab kultuuripärandi tähtsust inimkonna ajaloos ning esitab näiteid erinevate kultuurivaldkondade kultuuripärandi kohta Rae valla ja Tallinna näitel;
5. oskab koostada isikliku elu sündmustest kroonikat ja täpsustab ajalooliste sündmuste tausta kirjandusteostes;
6. mõistab, et ajaloosündmustel ja -nähtustel on põhjused ja tagajärjed;
7. teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest, töötab lihtsamate allikatega, digiarhiividega;
8. väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab lühijutte ja kirjeldusi ning kasutab ajalookaarti.

Õppesisu

Muinasajast keskaega

Allikate tõlgendamine: kirjalik allikas, suuline allikas, esemeline allikas, muuseum ja arhiiv. Ajatelg. Muistised Rae vallas. Muuseumid ja arhiivid. Muinsus. Paneme ajapaika. Arheoloogia.

Keskajast uusaega

Keskaegne linn, mõis, kirik. Keskaegsed kaupmehed. Keskaegne talurahvas. Vallutussõjad Liivimaa pärast. Rootsi aeg. Peeter I Liivimaal. Liivimaa Vene riigi võimu all. Eestlasest sai peremees. Ärkamisaeg.

Rahvusriik läbi 20. sajandi

Eesti Vabariigi süünd. Vabadussõda ja Tartu rahu. 1920-30. aastad Eesti Vabariigis. Eesti II maailmasõjas. Eesti NSV Liidu võimu all. Laulev revolutsioon. Taasiseseisvumine. 1990. aastad kuni tänapäev.

Hindamine

Erinevate ülesannete ja kontrolltööde hindamine toimub punktiskaalast lähtudes. Muuseumikülastuse või õppekäigu kokkuvõtted hinnatakse vastavalt kokkulepitud

hindekriteeriumitele. Lühijutu puhul hinnatakse struktuuri, teema avamist, ajastu tundmist, järelduste tegemist. Hinnatakse ainult teemakohast jutustust.

Uurimustöö rühmades või individuaalselt Rae valla ajaloo teemadel nt Assaku nõiakivi ja muinasusund või individuaalselt Rae valla või harjumaa kultuuriloost. Kokkuvõtte Eesti riigimehe/naise, kultuuritegelane kohta. Ajatelje koostamine, mille puhul hinnatakse asjakohaste sündmuste ja faktide valikut sh teema kaetust; visuaalset teostust; oskust oma valikuid põhjendada ja ajatelge kasutada teatud sündmusest rääkimisel.

Võimalikud õppekäigid ja/või lõimingut toetavad tegevused

Tallinna linnamuuseumi külastamine. Õppekäik kohalikele muististele (Assaku nõiakivi jt). Lõiming matemaatikaga (ajaarvamine), kirjandusega (Nimed marmortahvlil), loodusõpetusega (muinasusund, Eesti metsa lugu RMK õppematerjal <https://www.youtube.com/watch?v=ggwZuRo4QWQ>), ühiskonnaõpetusega (demokraatia). Kirjandus- ja kunstiteoste ajaloolise tausta või raamistiku tundmaõppimine (S. Rannamaa “Kadri”).

Digipädevused

Teabe haldamine

1. Infootsing ja informatsiooni usaldusvärsuse hindamine, otsisõnade täpsustamine. Näiteks filmi- ja pildiootsing teemal “Arheoloogid kiviajast”.
2. E-õppematerjalide kasutamine tagurpidi klassiruumi metoodika kasutamisel või õpitu kinnistamiseks.
3. Internetikeskkondade tutvustus ja ülesannete lahendamine nende keskkondade informatsiooni põhjal (nt Kristo Siig 5. klassi õppevideod <https://www.youtube.com/watch?v=bQa0UmPoXWg&list=PLH55BK1JEW-p280MvUwzjFTR0y-z4OCgi>; Ajalugu Oskariga <https://www.youtube.com/channel/UC76Amg293P5-NOFH016z9Bw>
4. Digiandmepangad (nt <http://www.folklore.ee/> , <https://muis.ee/>).
5. ERR-i arhiivist isikute elulugude, eesti tööstuse ajaloo kohta informatsiooni ja saadete leidmine.

6. Õppekäiguks muuseumi valimine muuseumide veebivärava info põhjal.
7. Järveküla kohta vt <http://www.peetri.ee/alevik/ajalugu/> ;
<http://www.harjuelu.ee/2016/07/6976/kus-on-harju-randavad-kulad-ja-valjamoeldud-kohanimed/>; https://issuu.com/raevald/docs/2998_121112_rae_valla_v22rtuste_raamat/14.
8. Allikatele viitamine ja autoriõigusega arvestamine arhiivimaterjalide kasutamisel.

Suhtlemine digikeskkondades

1. Töö andmepankade ja e-keskkondadega oma pereloo koostamiseks (nt Allikad: statistikaamet <https://www.stat.ee/public/apps/nimed/>;
<http://www.ra.ee/vau/index.php/et/page/article/index?menuId=2>; Rahvusarhiiv Saaga <http://www.ra.ee/dgs/explorer.php>; Geni <https://digitark.ee/kuidas-internetiallikate-abilisugupuud-koostada/>).
2. Päringu koostamine ja edastamine e-kirjaga.

Sisuloome

1. Ettekande koostamine, ühisloome.
 - Isikulood (nt O. Kallas <http://etv.err.ee/v/elusaated/ajavaod/videod/26288168-fea1-4688-8494-b4bc250f3207/oskar-kallas-oli-uks-eesi-rahva-muuseumi-eesi-keelse-gumnaasiumihariduse-ja-eesi-diplomaatia-alusepanijaid>);
 - Interaktiivse õppematerjali koostamine *Google Drive* keskkonnas (nt Põhjasõda Eesti aladel).
2. Õppekäigu, klassi- või perematka marsruudi kavandamine *GoogleMaps*'i kasutades (nt "Retk muinaslinnuste jääl").

Turvalisus

1. Õpilane teab isikuandmete avaldamisega seotud riske pereloo koostamisel.
2. Õpilane oskab luua turvalist kontot.

Probleemilahendus

1. Tunnis lahendatakse probleeme iseseisvalt ja koos: õpilane tuvastab ja lahendab iseseisvalt lihtsamaid probleeme, mis tekivad, kui digivahendid, programmid või rakendused ei tööta.
2. Kasutab sihipäraselt ja loovalt digitehnoloogia võimalusi elulisi probleeme lahendades ning oma õppimist tõhustades.

Kuues klass

Ajaloo ainetundide maht kooli õppekavas on 35 tundi.

Õpitulemused

Kuuenda klassi lõpetaja:

1. teab ajaloo periodiseerimise üldisi põhimõtteid;
2. oskab mõisteid oma sõnadega selgitada ja kasutab neid õiges kontekstis;
3. kasutab araabia ja rooma numbreid;
4. töötab lihtsamate allikatega ja hindab neid kriitiliselt;
5. selgitab, miks, kus ja millal tekkisid vanaaja kõrgkultuurid;
6. tunneb erinevusi maailma esimeste riikide vahel, kuidas need tekkisid, looduslikud olud nende tekkimiseks;
7. kirjeldab vanaaja elulaadi ja usundit;
8. mõistab kultuuripärandi tähtsust inimkonna ajaloos ning esitab näiteid erinevate kultuurivaldkondade kultuuripärandi kohta Vanas - Kreekas, Roomas ja Egiptuses;
9. teab, et esimesed kirjasüsteemid olid kiilkiri ja hieroglüüfkiri;
10. võrdleb ühiskonnakorraldusi Egiptuse, Vana-Kreeka ja Vana-Rooma näitel ning Ateena ja Sparta näitel;
11. hindab materiaalsel keskkonda kui ajaloosündmuste peamist kandjat;
12. mõistab, et ajaloosündmustel ja -nähtustel on põhjused ja tagajärjed;
13. teab, et mineviku kohta saab teavet ajalooallikatest, töötab lihtsamate allikatega;
14. väljendab oma teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, koostab lühijuttu ja kirjelduse ning
15. kasutab ajalookaarti ajaloosündmustest jutustamisel.

Õppesisu

Vanad Idamaad

Vanaaja sisu ja üldiseloomustus: ajalised piirid, looduslikud olud. Vana-Egiptuse riigikorraldus, eluolu, religioon, kultuurisaavutused. Vaaraod Thutmosis III, Ramses II, Tutankhamon. Mesopotaamia, sumerite linnriigid, leiutised (ratas, potikeder), Hammurabi seadused, eluolu, religioon, kultuurisaavutused. Iisraeli ja Juuda riik, ainujumala usk, Vana Testament, kümme käsku.

Vana-Kreeka

Vanim kõrgkultuur Euroopas. Kreeka loodus ja rahvastik, Kreet ja Mükene kultuur. Kreeka linnriigid. Ühiskonnakorraldus ja kasvatus Ateenas ning Spartas. Linnriikide nõrgenemine ja alistamine Makedooniale. Aleksander Suure sõjaretk ning maailmariigi tekkimine. Vana-Kreeka kultuur ja religioon, eluolu ja mütoloogia. Olümpiamängud. Homerose kangelaseepika, ajalookirjutus, teater, kunst, arhitektuur, skulptuur, vaasimaal. Vana-Kreeka kultuuri tähtsus.

Vana-Rooma

Rooma riigi tekkimine, looduslikud olud, kuningad. Rooma Vabariigi algus ja ühiskondlik korraldus. Rooma võimu laienemine Vahemere maades. Hannibal, Caesar, vabariigi lõpp. Rooma keisririigi ühiskondlik korraldus. Augustus, Rooma impeerium ja selle lõhenemine. Vana-Rooma kultuur, kunst ja arhitektuur, rahvas ja eluolu, avalikud mängud. Ristiusu teke, Uus Testament.

Hindamine

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist. Kokkuvõtval hindamisel võrreldakse õpilase saavutusi taotletavate õpitulemustega. Kontrolltööde ja tunnikontrollide hindamine toimub kooli hindamisskaalast lähtudes. Praktiliste tööde ja ülesannete puhul hinnatakse nii tulemust kui ka protsessi. Tagasiside andmisel kasutatakse kõrvuti õpetaja hinnangutega õpilaste enesehindamist ja kaaslaste antud hinnanguid. Õpilast suunatakse märkama oma edusamme, seadma ise endale õpieesmärke ning andma oma teadmistele ja oskustele hinnangut. Muuseumikülastuse või õppekäigu kokkuvõtteid hinnatakse vastavalt kokkulepitud

hindekriteeriumitele. Lühijutu puhul hinnatakse struktuuri, teema avamist, ajastu tundmist, järelduste tegemist. Hinnatakse ainult teemakohast jutustust.

Võimalikud õppekäigid ja/või lõimingut toetavad tegevused

Lõiming, toimub koostöös geograafia, kirjanduse, eesti keel, matemaatika ja ühiskonnaõpetuse ainetega. Ühisprojektid konkreetsete õppeainetega kirjeldatakse trimestri algul lõimingukavas.

Digipädevused

Teabe haldamine

1. Infootsing ja informatsiooni usaldusväärsuse hindamine, otsisõnade täpsustamine.
2. Taskutark <https://www.taskutark.ee/m/aine/6-klass/ajalugu-6-klass/>
3. Digiandmepangad
http://www.muuseum.ee/et/poliitika/eesti_muuseumipoliit/digitaalne_sailitami
4. Õppekäiguks muuseumi valimine muuseumide veebivärava info põhjal <https://muis.ee/>
5. Vana-Kreeka kultuur <https://eis.ekk.edu.ee/eis/lahendamine/3140/edit>
6. Allikatele viitamine ja autoriõigusega arvestamine arhiivimaterjalide kasutamisel.

Sisuloome

1. Õpilane loob oma enda Kuldvillaku *Jeopardy Labs* abil, *Google Maps* – koostab oma nõ giidituuri ja tutvustab seda klassile.
2. Ettekande koostamine, ühisloome. Linnriigid – ettekande esitamine (*Google Drive* keskkonnas)
3. Interaktiivse õppematerjali koostamine *Google Drive* keskkonnas. Plakatid – keskkonnas <https://www.canva.com/> .

Turvalisus

1. Info otsimine ja enda isiku kaitsmine digikeskkonnas.
2. Turvaline konto loomine.

Problemilahendus

1. Sobiva tehnoloogilise lahenduse leidmine loovaks eneseväljenduseks.
2. Tunnis lahendatakse probleeme iseseisvalt ja koos: õpilane tuvastab ja lahendab iseseisvalt lihtsamaid probleeme, mis tekivad, kui digivahendid, programmid või rakendused ei tööta.

Seitsmes klass

Ajaloo ainetundide maht kooli õppekavas on 70 ainetundi.

Õpitulemused

Seitsmenda klassi lõpetaja:

1. kirjeldab läänikorda, feodaalset hierarhiat, seisuslikku ühiskonda, naturaalmajandust ning talupoegade ja feodaalide elulaadi;
2. teab kiriku osa keskaja ühiskonnas nii kultuuripärandi säilitajana kui ka maailmapildi kujundajana;
3. teab, kuhu tekkisid keskaegsed linnad, ning kirjeldab keskaegse linna eluolu;
4. iseloomustab Frangi riigi osatähtsust varakeskaegses ühiskonnas ja Frangi riigi jagunemise tagajärgi;
5. iseloomustab araabia kultuuri ja selle mõju Euroopale, näitab kaardil araablaste vallutusi;
6. kirjeldab viikingite elu, nimetab ja näitab kaardil nende retkede põhisuundi;
7. toob esile ristsõdade eesmärgid ja tulemused;
8. nimetab Eesti muinasmaakondi ja suuremaid linnuseid, iseloomustab eestlaste eluolu muinasaja lõpul, Eesti ristiusustamist ning muistset vabadusvõitlust;
9. teab, kuidas kujunes Bütsantsi riik ja tekkis Vana-Vene riik;
10. seletab mõisteid oma sõnadega ja kasutab neid kirjeldustes ja kirjalikes töödes õiges kontekstis;
11. kasutab võõraste sõnadele tähenduse leidmiseks teatmeteoseid ja e-sõnastikke;
12. teab, kes olid Karl Suur ja Justinianus I, ning iseloomustab nende tegevust;
13. teab, kuidas mõjutasid varauusaegset ühiskonda maadeavastused, tehnoloogia areng ja reformatsioon;
14. kirjeldab Eesti majanduse ja linnade arengut 16. sajandil ning reformatsiooni mõju

Õppesisu

Maailm keskajal 476–1492

Keskaegse maailmapildi mõju maailma ajaloole, keskaja ühiskonna üldisloomustus ja periodiseering. Läänikord, eluolu. Kiriku ja kultuuri osa keskajal. Frangi riigi teke, riik Karl Suure ajal, Frangi riigi jagunemine, kolm tuumikala: Itaalia, Prantsusmaa ja Saksamaa.

Araablased. Araabia ühiskond, Muhamed. Islam, araabia kultuur ja selle mõju Euroopale. Bütsants, Bütsantsi tugevuse põhjused, Justinianus I, Vana-Vene riik.

Linnad ja kaubandus, linnade teke ja eluolu, hansakaubandus Põhja-Euroopas, tsunftikord, linnade valitsemine. Põhja-Euroopa ja Eesti. Skandinaavia eluviis ja ühiskond, viikingite retked.

Eesti eluolu muinasaja lõpus. Muistne vabadusvõitlus ja ristiusustamine. Linnad.

Keskaja ühiskond Saksamaa, Inglismaa ja Prantsusmaa näitel.

Maailm varauusajal 1492–1600

Ühiskond varauusajal, tehnoloogia, uue maailmapildi kujunemine. Tehnoloogia areng, majandussuhted, humanism, kujutav kunst.

Suured maadeavastused. Ameerika avastamine, maadeavastuste tähendus Euroopale ja Euroopa mõju avastatud maades.

Reformatsioon Saksamaal. Martin Luther. Eesti 16. sajandil, reformatsioon, haldusjaotus ja linnad. Liivi sõja põhjused ja tagajärjed.

Hindamine

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist. Kokkuvõtval hindamisel võrreldakse õpilase saavutusi taotletavate õpitulemustega. Kontrolltööde ja tunnikontrollide hindamine toimub kooli hindamisskaalast lähtudes. Praktiliste tööde ja ülesannete puhul hinnatakse nii tulemust kui ka protsessi. Tagasiside andmisel kasutatakse kõrvuti õpetaja hinnangutega õpilaste enesehindamist ja kaaslaste antud hinnanguid. Õpilast suunatakse märkama oma edusamme, seadma ise endale õpieesmärgid ning andma oma teadmiste ja oskuste hinnangut. Muuseumikülastuse või õppekäigu kokkuvõtteid hinnatakse vastavalt kokkulepitud

hindekriteeriumitele. Lühijutu puhul hinnatakse struktuuri, teema avamist, ajastu tundmist, järelduste tegemist. Hinnatakse ainult teemakohast jutustust.

Võimalikud õppekäigid ja/või lõimingut toetavad tegevused

Lõiming, toimub geograafia - kaardiõpe, kirjandusega - erinevate ajaloo tegelastega seotud raamatutega tutvumine, eesti keelega - õigekeele ja kirja kasutamine, matemaatikaga - kuulsate matemaatikutega tutvumine, füüsikaga - Kopernik ja Galileo ja ühiskonnaõpetusega - läänipüramiidid ja naiste olukord, ühiskonna eri klassid. Konkreetne ainetevaheline lõiminguprojekt kirjeldatakse iga trimestri algul lõimingukavas.

Tallinna Linnamuuseumi ja Eesti Ajaloomuuseumi külastamine. Tallinna vanalinna ekskursioon/virtuaalne giidituur.

Digipädevused

Teabe haldamine

1. Infootsing ja informatsiooni usaldusväärsuse hindamine, otsisõnade täpsustamine (nt filmi- ja pildiootsing teemal “Arheoloogid kiviajast”).
2. E-õppematerjalide kasutamine tagurpidi-klassiruumi metoodika kasutamisel või õpitu kinnistamiseks (nt Taskutark <https://www.taskutark.ee/m/frangi-riigi-tous/>).
3. Internetikeskkondade tutvustus ja ülesannete lahendamine nende keskkondade informatsiooni põhjal (nt Digiandmepangad: ERR-i arhiiv, <http://www.folklore.ee/>; <https://muis.ee/>).
4. E-sõnastike kasutamine (nt <http://www.keelevaab.ee/>).
5. Allikatele viitamine ja autoriõigusega arvestamine arhiivimaterjalide kasutamisel.

Sisuloome

1. Ettekande koostamine, ühisloome:
 - Isikulood (nt Wolter von Plettenberg);
 - Interaktiivse õppematerjali koostamine *Google Drive* keskkonnas (nt Liivi sõda Eesti aladel).
 - Õppekäigu marsruudi kavandamine *GoogleMaps*'i kasutades (nt “Jalutuskäik Tallinna linnas”).

Turvalisus

1. Isikuandmete avaldamisega seotud riskide maandamine.
2. Kasutab digivahendeid koolis heaperemehelikult.

Probleemilahendus

1. Tunnis lahendatakse probleeme iseseisvalt ja koos: õpilane tuvastab ja lahendab iseseisvalt lihtsamaid probleeme, mis tekivad, kui digivahendid, programmid või rakendused ei tööta.
2. Õpilane jagab oma teadmisi ja oskusi kaaslastega.
3. Kasutab sihipäraselt ja loovalt digitehnoloogia võimalusi elulisi probleeme lahendades ning oma õppimist tõhustades.

Kaheksas klass

Ajaloo ainetundide maht kooli õppekavas on 70 tundi.

Õpitulemused

Kaheksanda klassi lõpetaja:

1. teab, mis muutused toimusid Rootsi ja Vene ajal Eesti võimukorralduses, talurahva elus, hariduses ja kultuuris ning mis olid Põhjasõja tagajärjed Eestile;
2. selgitab valitsemiskorralduse muutusi uusajal: seisuslik riik, absolutism, valgustatud absolutism, parlamentarism;
3. selgitab Prantsuse revolutsiooni ning Napoleoni reformide põhjusi, tagajärgi ja mõju;
4. toob esile ühiskonna ümberkorraldamise võimalusi reformide ja revolutsiooni teel ning saab aru, mille poolest need erinevad;
5. teab, kuidas tekkisid Ameerika Ühendriigid, ja kirjeldab Ameerika Ühendriikide riigikorraldust;
6. iseloomustab 19. sajandi lõpu ja 20. sajandi alguse peamisi kultuurisaavutusi;
7. kirjeldab baroki ja klassitsismi põhijooni sh Eesti näitel;
8. seletab ja kasutab kontekstis ajaloolisi mõisteid;
9. kasutab võõraste sõnadele tähenduse leidmiseks teatmeteoseid ja e-sõnastikke;
10. asetab end minevikus elanud inimese olukorda;
11. kirjeldab ajalooliste suurkujude tegevust;
12. kirjeldab rahvuslikku liikumist Eestis ja Euroopas;
13. teab Esimese maailmasõja põhjusi ja tagajärgi;
14. kirjeldab Eesti iseseisvumist;
15. võrdleb ajaloosündmusi ja -nähtusi, leiab sarnasusi ja erinevusi, toob esile põhjusi ja tagajärgi, arutleb märksõnade/küsimuste toel, kujundab oma seisukoha ning põhjendab seda nii suuliselt kui ka kirjalikult;
16. töötab mitmesuguste ajalooallikatega, kommenteerib ja hindab neid;

17. koostab kava ja mõistekaarti, ajalooreferaati, esitleb seda suuliselt ja kirjalikult ning digivahendeid kasutades;

18. töötab ajaloolise kaardiga ja koostab nende alusel lihtsamaid skeeme, teemakaarte.

Õppesisu

Maailm 1600-1815

Uusaja ühiskonna põhijooned Euroopas, absolutismi kujunemine, Louis XIV, valgustusfilosoofia, Inglise kodusõda ja restauratsioon, Inglismaa ja Prantsusmaa, 18. sajandi valgustatud absolutism Preisimaa näitel, Friedrich II.

Eesti Rootsi ja Vene riigi koosseisus Balti erikord, Põhjasõda, Peeter I. Eesti talurahvas 17. ja 18. sajandil, muutused majanduses ja poliitikas, vaimuelu (religioon, haridus, kirjasõna).

USA iseseisvumine, Iseseisvussõda, USA riiklik korraldus. Prantsuse revolutsioon: põhjused ja kulg, Napoleoni reformid. Viini kongress ja poliitilised muutused Euroopa kaardil

Kultuur: barokk, klassitsism. Asustus ja eluolu 17.–18. sajandil.

Maailm 1815-1918

Euroopa pärast Viini kongressi; 1848.aasta revolutsioonid Euroopas; Saksa keisririigi sünd; Liberalism, konservatism, sotsialism (tabeli – täiustamine); Pärissorjuse ja orjus kaotamine; Tööstuslik pööre; Vene impeerium 19.sajandil; Rahvuslik ärkamine Eestis; Seltsiliikumine ja rahvusliku kultuuri sünd; Vene revolutsioon 1905.aastal; Esimene maailmasõda; Eesti iseseisvumine.

Hindamine

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist. Kokkuvõtval hindamisel võrreldakse õpilase saavutusi taotletavate õpitulemustega. Kontrolltööde ja tunnikontrollide hindamine toimub kooli hindamisskaalast lähtudes. Praktiliste tööde ja ülesannete puhul hinnatakse nii tulemust kui ka protsessi. Tagasiside andmisel kasutatakse kõrvuti õpetaja hinnangutega õpilaste enesehindamist ja kaaslaste antud hinnanguid. Õpilast suunatakse märkama oma edusamme, seadma ise endale õpieesmärke ning andma oma teadmiste ja oskustele

hinnangut. Muuseumikülastuse või õppekäigu kokkuvõtteid hinnatakse vastavalt kokkulepitud hindekriteeriumitele. Lühijutu puhul hinnatakse struktuuri, teema avamist, ajastu tundmist, järelduste tegemist. Hinnatakse ainult teemakohast jutustust. Erilist tähelepanu pööratakse kirjalike ajalooallikate kasutamisele, karrikatuuri mõistmisele, ajaloo kaartide kasutamisele. Hinnatakse arutelu ja väitlust, argumentide esitamist ja oma seisukoha kaitsmist.

Võimalikud õppekäigud ja/või lõimingut toetavad tegevused

Ainetevaheline lõiming või digiarhiividel baseeruv ühisprojekt kirjeldatakse iga trimestri alguses lõimingukavas. Külalistunnid, muuseumiprogrammid jmt teostatakse teistmoodi õppimise päevadel. Vabaõhumuuseum, KUMU ja Kadrioru kunstimuuseum.

Digipädevused

Teabe haldamine

1. Infootsing ja informatsiooni usaldusvärsuse hindamine, otsisõnade täpsustamine.
2. E-õppematerjalide kasutamine tagurpidi-klassiruumi metoodika kasutamisel või digiandmepangad: ERR-i arhiivist isikute elulugude, eesti tööstuse ajaloo kohta informatsiooni ja saadete leidmine.
3. Allikatele viitamine ja autoriõigusega arvestamine arhiivimaterjalide kasutamisel.
4. E-õppematerjalide kasutamine (nt <https://www.opiq.ee/>; Taskutark <https://www.taskutark.ee/m/valgustatud-absolutism-preisimaal-18-sajandil/>).

Suhtlemine digikeskkondades

1. Töö andmepankade ja e-keskkondadega oma pere loo koostamiseks. Allikad: statistikaamet <https://www.stat.ee/public/apps/nimed/>; <http://www.ra.ee/vau/index.php/et/page/article/index?menuId=2>; Rahvusarhiiv Saaga <http://www.ra.ee/dgs/explorer.php>
2. Päringu koostamine ja edastamine e-kirjaga.

Sisuloome

1. Ettekande koostamine ühisloominguna.
2. Interaktiivse õppematerjali koostamine *Google Drive* keskkonnas.

3. Plakatite koostamine <https://www.canva.com/> , diagrammide (nt Venni diagramm) koostamine võrdluste esitlemiseks.

Turvalisus

1. Seadmete kaitsmine, õpilane rakendab ohutus ja turvameetmeid, et vältida füüsilisi ja virtuaalseid riske.
2. Isikuandmete kaitsmine.

Probleemilahendus

1. Tunnis lahendatakse probleeme iseseisvalt ja koos: õpilane tuvastab ja lahendab iseseisvalt lihtsamaid probleeme, mis tekivad, kui digivahendid, programmid või rakendused ei tööta.
2. Õpilane jagab oma teadmisi ja oskusi kaaslastega.
3. Kasutab sihipäraselt ja loovalt digitehnoloogia võimalusi elulisi probleeme lahendades ning oma õppimist tõhustades.

Üheksas klass

Ajaloo ainetundide maht kooli õppekavas on 70 ainetundi.

Õpitulemused

Üheksanda klassi lõpetaja:

1. näitab kaardil maailmasõdade järel toimunud muutusi ja külma sõja aegseid kriisikoldeid;
2. kirjeldab ajalookaardile tuginedes Teise maailmasõja sõjategevuse kulgu;
3. iseloomustab ning võrdleb demokraatlikku ja diktatuurset ühiskonda;
4. kirjeldab ning võrdleb Eesti Vabariigi arengut demokraatliku parlamentarismi aastail ja vaikival ajastul;
5. kirjeldab kultuuri arengut ja eluolu Eesti Vabariigis ning maailmas, nimetab uusi kultuurinähtusi ja tähtsamaid kultuurisaavutusi;
6. seletab ja kasutab kontekstis mõisteid, arutleb nende üle;
7. kasutab võõraste sõnadele tähenduse leidmiseks teatmeteoseid ja e-sõnastikke;
8. teab, milline oli rahvusvaheline olukord Teise maailmasõja eel;
9. toob esile Teise maailmasõja puhkemise põhjused, sõja tulemused ja tagajärjed;
10. selgitab MRP ja baaside lepingu tähtsust Eesti ajaloos;
11. kirjeldab Eesti Vabariigi iseseisvuse kaotamist;
12. teab liitlassuhteid teise maailmasõja ajal ja järel;
13. teab külma sõja põhijooni ning toob esile selle avaldumist ja vorme;
14. 3) kirjeldab tööstusriikide arengut USA ja Saksamaa Liitvabariigi näitel;
15. kirjeldab kommunistlikku ühiskonda NSV Liidu näitel ning Eesti arengut NSV Liidu koosseisus; toob esile kommunistliku süsteemi kokkuvarisemise põhjused ja tagajärjed;
16. kirjeldab Eesti iseseisvuse taastamist ja Eesti Vabariigi arengut;
17. iseloomustab kultuuri ja eluolu muutumist 20. sajandi vältel.

Õppesisu

Maailm kahe maailmasõja vahel 1918–1939

Rahvusvaheline olukord, Pariisi rahukonverents, poliitiline kaart pärast Esimest maailmasõda, Versailles' süsteem. Rahvasteliidu tegevus ja mõju, sõjakollete kujunemine Aasias ja Euroopas. Maailmamajandus, ülemaailmse majanduskriisi põhjused, olemus ja tagajärjed.

Demokraatia ja diktatuuri põhijooned. Demokraatia Ameerika Ühendriikide näitel, autoritarism Itaalia näitel, totalitarism NSV Liidu ja Saksamaa näitel.

Eesti Vabariik, Vabadussõda, Asutav Kogu, maareform ja põhiseadus, demokraatliku parlamentarismi aastad, vaikiv ajastu, majandus, kultuur ja eluolu, välispoliitika.

Kultuur ja eluolu kahe maailmasõja vahel, uued kultuurinähtused, teadus, tehnika areng, aatomiuuringud, auto ja lennuk, raadio, kino ja film, kirjandus ja kunst, uued propagandavahendid. Kultuur ja eluolu paikkonnas 20. sajandi algul.

Teine maailmasõda 1939–1945

Rahvusvaheline olukord. Lääneriikide järeleandmised Saksamaale. München. MRP.

Sõjategevuse üldiseloomustus, sõja algus ja lõpp, sõdivad pooled. Sõjategevus, rinded: Idarinne, Läänerinne, Vaikse Ookeani ja Põhja-Aafrika piirkond. Holokaust, ÜRO asutamine.

Eesti Teise maailmasõja ajal, baaside ajastu, iseseisvuse kaotamine, juuniküüditamine, sõjategevus Eesti territooriumil, Nõukogude ja Saksa okupatsioon. Teise maailmasõja mõjud paikkonnas.

Maailm pärast Teist maailmasõda 1945–2000

Külm sõda, külma sõja põhijooned ja avaldumisvormid, Kuuba kriis ja Korea sõda.

Läänemaailm USA ja Saksamaa Liitvabariigi näitel. USA ühiskond, sisepoliitika, ühiskondlikud liikumised, välispoliitika. Saksamaa Liitvabariigi majanduse areng, Ida- ja Lääne-Saksamaa suhted. Saksamaa ühinemine.

Kommunistliku süsteemi teke. NSV Liit: stalinism, sula, stagnatsioon. Kommunistliku süsteemi lagunemine, perestroika ja glasnost, Mihhail Gorbatšov, Boris Jeltsin.

Eesti Nõukogude okupatsiooni all: repressioonid, kollektiviseerimine, industrialiseerimine, poliitiline juhtimine, kultuur ja eluolu. Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamine. Laulev revolutsioon, Balti kett, põhiseadusliku korra taastamine.

Maailm 1990. aastatel. Euroopa Liidu laienemine, NATO laienemine, uued vastasseisud.

Kultuur ja eluolu 20. sajandi teisel poolel. Teaduse ja tehnika areng, aatomiuuringud, infotehnoloogia, massikultuur, naine ja ühiskondlik elu, muutused mentaliteedis.

Hindamine

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist. Kokkuvõtval hindamisel võrreldakse õpilase saavutusi taotletavate õpitulemustega. Kontrolltööde ja tunnikontrollide hindamine toimub kooli hindamisskaalast lähtudes. Praktiliste tööde ja ülesannete puhul hinnatakse nii tulemust kui ka protsessi. Tagasiside andmisel kasutatakse kõrvuti õpetaja hinnangutega õpilaste enesehindamist ja kaaslaste antud hinnanguid. Õpilast suunatakse märkama oma edusamme, seadma ise endale õpieesmärke ning andma oma teadmistele ja oskustele hinnangut. Muuseumikülastuse või õppekäigu kokkuvõtteid hinnatakse vastavalt kokkulepitud hindekriteeriumitele. Lühijutu puhul hinnatakse struktuuri, teema avamist, ajastu tundmist, järelduste tegemist. Hinnatakse ainult teemakohast jutustust. Erilist tähelepanu pööratakse kirjalike ajalooallikate kasutamisele, karrikatuuri mõistmisele, ajaloo kaartide kasutamisele. Hinnatakse arutelu ja väitlust, argumentide esitamist ja oma seisukoha kaitsmist.

Võimalikud õppekäigud ja/või lõimingut toetavad tegevused

Ainetevaheline lõiming või digiarhiividel baseeruv ühisprojekt kirjeldatakse iga trimestri alguses lõimingukavas. Külalistunnid, muuseumiprogrammid jmt teostatakse teistmoodi õppimise päevadel. Vabamu.

Digipädevused

Teabe haldamine

1. Infootsing ja informatsiooni usaldusvärsuse hindamine, otsisõnade täpsustamine.
2. E-õppematerjalide kasutamine tagurpidi klassiruumi metoodika kasutamisel või digiandmepangad: ERR-i arhiivist isikute elulugude, eesti tööstuse ajaloo kohta informatsiooni ja saadete leidmine.

3. Allikatele viitamine ja autoriõigusega arvestamine arhiivimaterjalide kasutamisel.
4. E-õppematerjalide kasutamine (nt <https://www.opiq.ee>; Taskutark <https://www.taskutark.ee/m/valgustatud-absolutism-preisimaal-18-sajandil/>).

Suhtlemine digikeskkondades

1. Töö andmepankadega.
2. Õpilane algatab virtuaalse kogukonna ning loob sellele veebipõhise koostöökeskkonna.

Sisuloome

1. Ettekande koostamine, ühisloome.
2. Interaktiivse õppematerjali koostamine ajalooallikatega tööks *Google Drive* keskkonnas. Õpilane loob koostöös kaasõpilastega interaktiivseid digitaalseid materjale (nt dokumendi või ressursi kommenteerimine, sildid, viki täiendamine jms).
3. Plakatite analüüs, poliitpropaganda allikakriitika (nt kunstimuseumi digikogu <https://digikogu.ekm.ee>).

Turvalisus

1. Seadmete kaitsmine, õpilane rakendab ohutus ja turvameetmeid, et vältida füüsilisi ja virtuaalseid riske.
2. Isikuandmete kaitsmine.